

Ο Φιλόλογος Μητροπολίτης Χίου ομιλητής στην Ομηρική Ακαδημία της Euroclassica

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Χίου, Ψαρών και Οινουσσών](#)

Κατά τις εργασίες της Ομηρικής Ακαδημίας της Euroclassica (Όμιλος Ευρωπαϊκών Εταιρειών Καθηγητών Κλασικών Γλωσσών και Πολιτισμών), η οποία λαμβάνει χώρα στην Χίο το διάστημα 7-14 Ιουλίου, ο Σεβασμιώτατος [Μητροπολίτης Χίου](#) κ. Μάρκος έκανε επιστημονική εισήγηση με θέμα «Εξευγενισμένα ήθη και ψυχική ανωτερότης στον Όμηρο».

Κατά την εισήγησή του ο Φιλόλογος Ιεράρχης ανέφέρθη στην ανθρωπιστική διάσταση των Ομηρικών Επών και παρέθεσε παραδείγματα εξευγενισμένων ηθών και ψυχικής ανωτερότητας, όπως η ιερότης του δεσμού της φιλίας (Ζ 119-236), η επέμβαση των ηγητόρων των Αχαιών προς διακοπή του αγώνα, όταν ένας από τους μαχομένους τραυματίζεται σοβαρά (Ψ 822-825), ο σεβασμός στους νεκρούς (

Ω 469-672), η τιμητική θέση της γυναίκας (Z 323, ζ 15 κ.ε., η 53-77, τα 53-68) και η νοσταλγία της ειρήνης (ι 2-11). Επίσης αναφέρθηκε στην έννοια της ηπιότητας ως δικαιοσύνης στον Όμηρο, κατά την Jacqueline de Romilly.

Η Διευθύντρια της Ομηρικής Ακαδημίας καθηγήτρια κ. **Μαρία-Ελευθερία Γιατράκου** απένειμε στον Σεβασμιώτατο το χρυσό μετάλλιο της Ομηρικής Ακαδημίας με σχετικό Δίπλωμα και του εδώρισε μία προτομή του Ομήρου και επιστημονικά βιβλία.

Πέραν της επιστημονικής εισηγήσεώς του ο Σεβ. Χίου απηύθυνε και κατά την έναρξη των εργασιών της Ομηρικής Ακαδημίας τον εξής χαιρετισμό:

Ουδέποτε ὁ Ὅμηρος ἔπαυσε νά εἶναι τό σχολικόν ἀνάγνωσμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους (Κ. Krumbacher, Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας, μεταφρασθεῖσα ὑπό Γεωργίου Σωτηριάδου, II, Ἀθῆναι 1900,192). Ὁ Ὅμηρος ὑπῆρξεν ἡ βάσις τῆς ἑλληνικῆς παιδείας. (W. Jaeger, Paideia, Berlin and Leipzig 21936,63. Homer als Erzieher). Ὁ Ὅμηρος παραμένει ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, ἀκολουθῶν τάς τύχας τοῦ ἑλληνισμοῦ. Πλήθος ἀρχαίων συγγραφέων ἐμπνέονται καί ἐπηρεάζονται ἀπό τόν Ὅμηρον: Ἡσίοδος, γλῶσσα καί μέτρα, Σησίχορος, Ἀρχίλοχος, Ἡρόδοτος, Πλάτων, Τραγικοί, Βιργίλιος, Κόιντος Σμυρναῖος, Δάρης, Δίκτυος, Λουκιανός κ.ἄ. (Ψευδο-Λογγῖνος, Περί ὕψους, 13,3: «Μόνος ὁ Ἡρόδοτος ὀμηρικώτατος ἐγένετο; Σησίχορος ἔτι πρότερον ὃ τε Ἀρχίλοχος, πάντων δέ τούτων μάλιστα ὁ Πλάτων, ἀπό τοῦ ὀμηρικοῦ κείνου νάματος, εἰς αὐτόν μυρίας

όσας παρατροπάς αποχετευσάμενος»).

Καί κατά τούς Βυζαντινούς χρόνους καθ' οὓς ἐπιζητεῖται ἡ γνῶσις τῶν θείων λόγων, ἀλλά καί τῆς θύραθεν παιδείας («πλειστά τε τοῖς θείοις λόγοις ἐμμελετήσασα καί μηδέ τῆς θύραθεν παιδείας ἀποληφθεῖσασα»: Ἄννα Κομνηνή, *Alexiade*, par B, Leib, I-II, Paris 1937-1945, II, 37, 17) οἱ ἐκκλησιαστικοί ἄνδρες ἐπικαλοῦνται ἀμφοτέρας τάς παραδόσεις διά νά διανθήσουν τόν λόγον.

Κορυφαῖος αὐτῶν ὁ «πολύς ἐν λόγοις Εὐστάθιος», ὁ ὁποῖος πολλαπλῇν θεωρεῖ τήν ἐκ τῆς μελέτης τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν ἀπορρέουσιν ὠφέλειαν. Κατ' αὐτόν ἡ παιδευτική ἀξία τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν ἀπορέει: α) ἐκ τῆς τελειότητος τῆς μορφῆς, β) ἐκ τῆς ἠθοπλαστικῆς ἀξίας τοῦ περιεχομένου («σωφροσύνη δέ τῆς ποιήσεως ταύτης ὁ κεφαλαιωδέστατος σκοπός», διότι ὁ ποιητής προβάλλων κατά τεχνικώτατον τρόπον τήν Πηνελόπην ὠθεῖ πρὸς τήν «ἐννομον φιλανδρίαν» καί διά τῆς δικαίας τιμωρίας τῶν μνηστήρων ἀποτρέπει τῆς ἀδικίας) καί γ) ἐκ τῆς παντοειδοῦς σοφίας, τήν ὁποίαν «παρενεῖρει» ὁ ποιητής. Ὁ Ὅμηρος εἶναι ὁ ποταμός τῆς σοφίας. Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ὑπό τοῦ Εὐσταθίου ἀξιολόγησις τῶν ἐπῶν: «ἀνδρώδης μέν ἡ Ἰλιάς καί σεμνοτέρα καί ὕψος ἔχουσα, ἐπεὶ καί ἡρωϊκότερα• ἠθική δέ ἡ Ὀδύσεια ὥς ἐκεῖ σαφέστερον γέγραπται» (Εὐσταθίου, *Παρεκβολαί*).

ἔχοντες αὐτά ὑπ' ὄψει καί δεδομένου ὅτι τά πνευματικά δημιουργήματα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀπό τῆς ἀρχαίας ἤδη ἐποχῆς γίνονται ἱστορική παρακαταθήκη, μέ τήν ὁποίαν αἱ ἐπερχόμεναι γενεαί, ἄνθρωποι διάφοροι, ἔρχονται εἰς ἐπαφήν ἐπιζητοῦντες στοιχεῖα, διά νά ἐκφράσουν τάς ἀνησυχίας των καί ἐκάστη γενεά κατά τήν ἐπαφήν μέ τά κλασσικά κείμενα ἀφήνει τό ἰδικόν της ἀποτύπωμα, συγχαίρομεν τῇ Ἐλλογιμωτάτῃ κ. Μαρίᾳ-Ἐλευθερίᾳ Γιατράκου διά τήν διοργάνωσιν τῆς Ὀμηρικῆς Ἀκαδημίας, ἥστινος τάς ἐργασίας ἐπευλογοῦμεν πατρικῶς, ἐπικαλούμενοι τόν φωτισμόν τῶν συνέδρων παρά τοῦ παντάρχου , παντουργοῦ καί νημερτοῦς Ἁγίου Πνεύματος καί ὑπενθυμίζοντες τόν λόγον τοῦ Εὐσταθίου «οὐκ ἔχει ἀντιλογίαν πολύχρηστον εἶναι χρῆμα τήν Ὀμηρικὴν ποίησιν» (Παρεκβολαί 2, 11).

